

Undersökningen utsträcktes till borgens centrum å bergets högsta plåtå, där 32 kvm. fullständigt och 16 kvm. delvis utgrävdes. Fynden visa här, som antagligt var, samma karaktår som å förstnåmnda platsen. Iågonfallande bland föremålen åre en förkolad bulle av kornmjål¹⁾ (fig. 5) och ett mindre avhugget stycke av en silverten (fig. 6).

Fig. 6. 1/1.

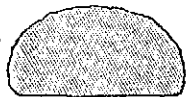

Fig. 5. 1/8.

Fig. 7. 1/1.

Dessutom företogs provgråvningar å 32 stållen utefter kulturlagrets ytterkant runtom berget; djupet av kulturlagret varierade mellan 10 och 100 cm.; å flera stållen träffades emellertid ej botten, och å en sluttande stråcka utefter bergets åstra sida uppgår djupet troligen till flera meter. Bland fynden i provgravarna mårkes en vacker gul- och blåfårgad pårå av glasfluss (fig. 7).

Undersåkningarna komma att fortsåttas.

Bror Schnittger.

accno 34

Mossfynd från stenåldern vid Alvastra.

Till statens historiska museum inlåmnades i sommar en flintya av gånggriftstyp och en vildsvinsbete, funna i en torvmosse vid Alvastra jårnvågshotell. Då sedermera flera nya fynd anmålts, har en inspektion av lokalen företågits från Kgl. Vitterhets Akademien.

Mossen tillhör Broby i V. Tollstads socken (Lysings håråd); den har en bredd i å.—v. av blott några få hundra meter, men dårer mot en betydlig utstråkning i n.—s. Den lilla del av mossen, som befinner sig omedelbart åster om

¹⁾ Enligt beståmning av professor V. H. Rosendahl.

järnvägshotellet utmed stora lansvägen till Heda och Rök, har avskilts till bygge och har fördenskull genomdragits av 5 djupa dräneringsdiken i ö.-v. riktning. Det är i botten av dessa, som fynden gjorts.

Den omtalade vildsvinsbeten och flintyxan äro funna c:a 2—2½ m. djupt i samma spadstick ungefär mitt på tomtten. På samma plats och troligen sammanhörande med dessa föremål har man senare i den uppkastade torven funnit ännu en flintyxa af gånggriftstyp; denna befinner sig ännu i enskild ägo.

Ungefär 20 meter öster härom påträffades c:a 2 m. djupt å ett mindre område.

1 grönstensyxa, med firsidig genomskärning, tjocknackad med sned egg, välslipad;

1 grönstensyxa, med firsidig genomskärning, med banen avslagen, oslipad eller starkt vittrad;

1 förarbete till grönstensyxa av oviss form;

1 skifferyxa med spetsoval genomskärning, slipad;

1 flintskrapa med utbuktad egg, av spånliknande skärva;

1 flintskärva (skrapa ?);

1 bearbetad mindre svinbete;

1 kranium (kalotten) samt en tand av människa;

ben af större däggjur, däribland troligen svin;

skal av hasselnötter;

kol;

trästubbar, enligt uppgift av grävaren;

skörbrända stenar (?), enligt uppgift av grävaren.

Dessa föremål äro, utom den förstnämnda grönstensyxan, som befinner sig i enskild ägo, samt träresterna, förvärvade till statens historiska museum.

Att det här rör sig om en stenåldersboplats, torde vara otvivelaktigt, och denna får sitt särskilda intresse därigenom, att den hittills enda kända stenåldersboplatsen från västra Östergötland befinner sig i samma trakt — torvmossfyndet från äldre stenåldern i Odeshögs socken (Meddelanden från Östergötlands forminnesförening 1905, sid. 31).

De mycket talrika nötskalen förekomma blott på detta ställe i mossen, efter vad man kan se vid en första granskning av torven, och äro givetvis måltidsrester. Om de c:a 1 dem. tjocka trästubbarne, som uppgivas ha stått mycket tätt på den genomgrävda platsen, äro lämningar av påbyggnader, är väl diskutabelt; möjligen utgöra de det naturliga björk-

stubblagret i mossen. Är så förhållandet, stå andra tydningsfrågor öppna — hypoteserna om kringdrivande flottor eller bosättning på fast is. Något motsägande synes förekomsten av yxor av olika tidstyper, den med spetsoval genomskärning, motsvarande Montelius' per. 1 av yngre stenåldern och gånggriftstypen Montelius' per. 3. Då de emellertid ej framkommit vid systematisk grävning med bestämda djupmätt, ligger möjligen häri förklaringen av denna fyndkombination.

Prov hava tagits av nötskalen och torven från olika djup, vilka komma att undersökas under vinterns lopp, och själva fyndlokalen, som 1910 skall bebyggas, kommer under loppet av 1909 att undersökas av Kgl. Vitterhets Akademien. De intresanta fynden torde då erhålla sin rätta belysning.

B. S.

Forngravar vid Järstad.

Å Storudden, hörande till Järstads by i Ö. Stenby socken, finnes ett jordblandat röse av ungefär $\frac{3}{4}$ m:s höjd och 7 m:s diameter, beläget minst 100 meter från yttersta spetsen av udden; det har i mitten en fördjupning, som antagligen uppstått genom skattgrävning.

Strax öster om denna grav ligger en annan, ett röse med en vacker fotkedja av 25 stora rullstenar; yttre diametern är 7,80 (ö.—v.)—7,70 (n.—s.) meter, höjden ungefär $\frac{3}{4}$ meter.

Platsen, där dessa gravar ligga, är från Järstads Melångård avskild till villatomter, och gravarna synas på grund härav vara hotade. En överenskommelse har emellertid träffats mellan Kgl. Vitterhets Akademien och en av intressenterna i villasamhället, juvelerare Th. Petterson i Norrköping. Vid platsens framtida sönderstyckning i smärre tomter kommer i respektive kontrakter att bestämmas, att gravarna skola få kvarligga orubbade; det torde nämligen bli lätt att kränga dem som "blomsterrösen" eller något dylikt i de blivande trädgårdsanläggningarna kring villorna.

B. S.